Raadsmededeling openbaar

Nummer	:	48-2025
Datum	:	17 april 2025
B&W datum	:	
Beh. Ambtenaar	:	B.M.M. Rensen-Leeman
Portefeuillehouder	:	A.J. te Lindert
Onderwerp	:	Beantwoording schriftelijke vragen D66 fractie n.a.v. raadsmededeling 42-2025 update vorming streekomroep

---

Aanleiding:
Begin deze maand is er een raadsmededeling uitgegaan met een update over de vorming van de streekomroep. D66 heeft hier een aantal vragen schriftelijke vragen over gesteld. Deze vragen worden in deze raadsmededeling beantwoord.

Inhoud mededeling:
Bij de oordeelsvorming van de begroting voor 2025 is het college door D66 expliciet bevraagd over de additionele subsidie aan AFM tot 1 januari 2027. Wethouder te Lindert gaf specifiek aan dat vanaf die datum:
"Het Rijk de bekostiging gaat overnemen; dan komt er ook één omroep voor de hele regio (...) vooralsnog is dat de wel werkelijkheid waar we op sturen. Die additionele gelden worden door onze omroep AFM samen met Gelre FM gebruikt om de journalistieke waarde van 1Achterhoek in de lucht te houden (...) Om het robuuste karakter mee te geven aan AFM en Gelre FM samen om ook een partij te zijn straks richting die ene omroep."

1. **Wat is er veranderd sinds oktober om nu te kiezen voor een streekomroep voor Oost-Achterhoek i.p.v. de Achterhoek?**

Er is niets veranderd. Wij kiezen niet voor de indeling van de streek, dat doet de NLPO. In de wet komt straks te staan hoeveel streken er zijn. Er komt vanaf 2028 één streekomroep per streek op basis van de nog vast te stellen wet. Een aantal jaren geleden gaven wij desgevraagd aan dat wij akkoord waren met de streekindeling van “de Achterhoek”, maar dat deze als het nodig is in stappen plaats moet vinden.

Er waren echter nog twee mogelijkheden om een visie te delen over de nieuwe plannen. Dit is samen met de andere Achterhoekse gemeenten besproken. Daarbij was het van belang dat om de bestaande omroepen dichter tot elkaar te laten komen. Dit is niet gelukt. Omdat er zorgen zijn over onder meer het lokaal toereikend media-aanbod en de financiering op basis van de nieuwe wet hebben we de mogelijkheden die er waren benut om input te leveren op de concept wettekst en streekindeling. Dat is de reden dat we als gemeenten uit de Achterhoek, in goed overleg, hebben meegedaan aan de internetconsultatie en als Oost Achterhoek aan de changeboard voor de streekindeling.

2. **Waarom wordt de raad pas achteraf geïnformeerd over de beleidswijziging om een aanvraag te doen voor een aparte streekomroep voor Oost-Achterhoek? Waarom is dit niet middels een raadsvoorstel gedaan? Ook omdat dit de grondslag wijzigt voor de toegekende additionele gelden.**

Het gaat hier niet om een beleidswijziging van het college, maar om een zienswijze op de concept-wet en streekindeling zoals deze in de toekomst gaat gelden. Op dit moment worden door het Rijk de

fundamenten gebouwd, waarop de streekomroep straks moet kunnen bouwen. Wij vinden het van belang dat deze stevig zijn voor de toekomstige lokale publieke media-instelling, welke partij dit ook mag worden. Daarom hebben wij in gezamenlijke afstemming vanuit de Achterhoek onze visie hierop gedeeld via de mogelijkheden die hiervoor waren.
De gemeenteraad heeft een adviesfunctie bij de aanwijzing van de (streek)omroep door het Commissariaat voor de Media. Dit advies wordt gevraagd nadat geïnteresseerde partijen hiervoor een aanvraag hebben ingediend bij het Commissariaat voor de Media. Dat is nu niet het geval.
De grondslag voor de additionele gelden is hierdoor niet gewijzigd. Deze gelden zijn voor de professionalisering en de vorming van een streekomroep in 2025 en 2026. (Toen dat besloten werd, werd nog gekoerd op een ingangsdatum van de nieuwe wet per 2027.) Dat doen AFM en Gelre FM op dit moment samen in streekomroep 1Achterhoek tot de nieuwe aanwijzing.
De lokaal aangewezen mediainstelling (lokale omroep AFM) is dit nog tot maart 2027. Voor de periode tussen maart 2027 en de ingangsdatum van de nieuwe wet (inmiddels wordt deze beoogd op 1 januari 2028) volgt nog een nieuwe aanwijzingsprocedure door het commissariaat voor de media. Tot die tijd is het van belang dat onze gemeente een lokale omroep heeft die goed kan functioneren en aan de eisen van LTMA kan voldoen. Bij de nieuwe aanwijzing heeft de gemeenteraad zoals aangegeven een adviesfunctie.

We lezen: '*Op 28 maart hebben wij onze aanvraag ingediend. De visies van de betrokken omroepen zijn in deze aanvraag verwerkt. De lokale omroepen van Oost Gelre en Aalten hebben zelf ook een aanvraag ingediend.'*

1. **Namens welke gemeenten is de aanvraag ingediend? Aalten, Oost-Gelre en ook Winterswijk?**
   Ja.

2. **Eerder is RTV Slingeland uit de samenwerking 1Achterhoek gestapt. Hiermee is Winterswijk geen onderdeel van 1Achterhoek. Als de aanvraag succesvol is, betekent dit dat RTV Slingeland verplicht moet fuseren met 1Achterhoek?**
   Nee. Met de wetswijziging volgt een nieuwe aanwijzingsprocedure voor een streekomroep per streek vanaf januari 2028. Hierop kan iedere partij die graag streekomroep wil worden en aan de eisen kan voldoen inschrijven. Er is geen eis dat de bestaande streekomroepen met hun vrijwilligers hierbij betrokken (moeten) worden en ook niet dat zij moeten fuseren.

3. **De additionele subsidie was bedoeld om AFM een sterkere positie te geven bij een fusie. Wat zijn de gevolgen voor de onderhandelingspositie van AFM als de aanvraag voor een gewijzigde streekindeling afgewezen wordt?**
   Zoals al aangegeven wordt er een nieuwe streekomroep aangewezen en is er geen sprake van een fusie. Vanwege de ervaring, betrokkenheid en vrijwilligers vinden wij het waardevol dat AFM/1Achterhoek hierop voorbereid is en dat zij een eerlijke kans krijgt om deze streekomroep te worden of hier onderdeel van uit kan maken. Als de aanvraag wordt afgewezen, is de kans hierop minder groot, omdat het gebied voor de streekomroep dan groter is en er een streekomroep minder is in de Achterhoek. Door de additionele subsidie heeft AFM/1Achterhoek zich kunnen professionaliseren en kan zij een serieuze gesprekspartner zijn als partijen ervoor kiezen om samen een aanvraag in te dienen voor de streek of er een streekomroep is aangewezen die wil samenwerken met een of meer oorspronkelijke lokale omroepen.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:
n.v.t.

7-2025 schriftelijke vragen D66 fractie n.a.v. raadsmededeling 42-2025.

Bij de oordeelsvorming van de begroting voor 2025 is het college door D66 expliciet bevraagd over de additionele subsidie aan AFM tot 1 januari 2027. Wethouder te Lindert gaf specifiek aan dat vanaf die datum:

> *"Het Rijk de bekostiging gaat overnemen; dan komt er ook één omroep voor de hele regio (...) vooralsnog is dat de wel werkelijkheid waar we op sturen. Die additionele gelden worden door onze omroep AFM samen met Gelre FM gebruikt om de journalistieke waarde van 1Achterhoek in de lucht te houden (...) Om het robuuste karakter mee te geven aan AFM en Gelre FM samen om ook een partij te zijn straks richting die ene omroep."*

1. Wat is er veranderd sinds oktober om nu te kiezen voor een streekomroep voor Oost-Achterhoek i.p.v. de Achterhoek?
2. Waarom wordt de raad pas achteraf geïnformeerd over de beleidswijziging om een aanvraag te doen voor een aparte streekomroep voor Oost-Achterhoek? Waarom is dit niet middels een raadsvoorstel gedaan? Ook omdat dit de grondslag wijzigt voor de toegekende additionele gelden.

   We lezen: '*Op 28 maart hebben wij onze aanvraag ingediend. De visies van de betrokken omroepen zijn in deze aanvraag verwerkt. De lokale omroepen van Oost Gelre en Aalten hebben zelf ook een aanvraag ingediend.'*

3. Namens welke gemeenten is de aanvraag ingediend? Aalten, Oost-Gelre en ook Winterswijk?
4. Eerder is RTV Slingeland uit de samenwerking 1Achterhoek gestapt. Hiermee is Winterswijk geen onderdeel van 1Achterhoek. Als de aanvraag succesvol is, betekent dit dat RTV Slingeland verplicht moet fuseren met 1Achterhoek?
5. De additionele subsidie was bedoeld om AFM een sterkere positie te geven bij een fusie. Wat zijn de gevolgen voor de onderhandelingspositie van AFM als de aanvraag voor een gewijzigde streekindeling afgewezen wordt?

Raadsmededeling openbaar

Nummer	:	42-2025
Datum	:	7 april 2025
B&W datum	:	
Beh. Ambtenaar	:	B.M.M. Rensen-Leeman
Portefeuillehouder	:	A.J. te Lindert
Onderwerp	:	Update vorming streekomroep

Aanleiding:
De voorbereidingen voor de nieuwe Mediawet zijn in volle gang. Voor de lokale omroepen betekent dit zij vanaf 2028 plaats moeten gaan maken voor 80 streekomroepen. Ook is het de bedoeling dat de (financiële) zorgplicht van gemeenten naar het Rijk gaat.
Voor een goede voorbereiding op de periode vanaf 2028 hebben we zowel met de gemeenten van streek “de Achterhoek” en de lokale omroepen overleg gevoerd. Er waren twee mogelijkheden om te reageren op de voorgenomen wetswijziging (via internetconsultatie) en op de streekindeling (via Change Board). In deze raadsmededeling informeren wij u hierover.

Inhoud mededeling:
Er is in oktober 2024 een regionaal overleg georganiseerd met de 9 Achterhoekse gemeenten, die deel uit maken van de beoogde streek “Achterhoek“. Tijdens dit overleg deelden de gemeenten, VNG en NLPO (Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen) hun perspectieven op de nieuwe wet en de verschillende belangen van gemeenten en omroepen.

Dit heeft geleid tot een gezamenlijke inbreng van de Achterhoek aan het Rijk op de internetconsultatie op het wetsvoorstel lokale publieke omroepen. Hierin uitten de gemeenten zorgen over de toereikendheid van de rijksbijdrage voor de streekomroep en het voortbestaan en de lokale journalistiek in de hele streek. Gezien de voorgestelde financiering vanuit het Rijk vragen de Achterhoekse gemeenten zich af of het mogelijk is voor streekomroepen om binnen de basisafspraken voor iedere gemeente voldoende lokaal toereikend media-aanbod te verzorgen. Er wordt daarnaast opgeroepen tot medefinanciering vanuit de gemeenten. De 9 Achterhoekse gemeenten hebben geuit dat zij dit onwenselijk vinden. Als met de wetswijziging de wettelijke taak en rijksbijdrage voor gemeenten vervalt, vinden wij dat het niet reëel is om te stellen dat gemeenten ook bij moeten dragen in dit basisaanbod. Daarnaast vragen de 9 Achterhoekse gemeenten aandacht voor voldoende frequenties/DAB aansluitingen voor lokaal toereikend media-aanbod in alle gemeenten en een scherpere advisering door gemeenteraden over lokale vrijwilligers, zodat duidelijk is waarover zij precies adviseren.

In hetzelfde bestuurlijk overleg bleek dat er geen breed gedragen standpunt was voor een streekwijziging. De streek de Achterhoek is een van de grootste streken. De Oost Achterhoek pleit voor een kleinere streek, vanwege voordelen zoals meer betrokkenheid van vrijwilligers, lokale betrokkenheid zoals lokaal toereikend media-aanbod en stabiele financiering (advertentie-inkomsten en rijkssubsidie). De wens die de gemeenten Aalten, Oost Gelre en Winterswijk hebben uitgesproken voor een kleinere streekindeling, wordt niet gedeeld door de andere gemeenten. Daarom trekken wij samen met de andere 8 gemeenten op in de lobby voor gezamenlijke punten, maar hebben wij met de gemeenten Aalten, Oost Gelre en Winterswijk apart de mogelijkheden verkend voor een andere streekindeling voor onze streek.

De NLPO biedt lokale publieke omroepen en gemeenten die structurele problemen ervaren of vermoeden met de actuele streekindeling, de mogelijkheid om een wijzigingsverzoek in te dienen.

Deze adviezen kunnen leiden tot wijzigingen in de kaart Nederlandse Streekomroepen. De Change Board (een adviescommissie) beoordeelt wijzigingsverzoeken en adviseert de raad van bestuur van de NLPO over aanpassingen in de kaart van Nederlandse Streekomroepen. De uiteindelijke indeling wordt door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vastgesteld en geldt vanaf 2028.
Op 28 maart hebben wij onze aanvraag ingediend. De visies van de betrokken omroepen zijn in deze aanvraag verwerkt. De lokale omroepen van Oost Gelre en Aalten hebben zelf ook een aanvraag ingediend. Eind april volgt een advies, met drie mogelijke uitkomsten:

1. Negatief advies: verdere stappen voor splitsing zijn niet kansrijk.
2. Positief advies met meer dan 80 streken: wetswijziging nodig, behandeling verwacht na zomer 2025.
3. Positief advies zonder extra streken: grotere kans op splitsing.

In alle scenario's blijven wij samenwerken met de 9 gemeenten in de Achterhoek in de lobby voor de gezamenlijke punten uit de internetconsultatie.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:
n.v.t.